

РЕШЕНИЕ

№ 11244

гр. София, 09.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 14.06.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Евгения Иванова

ЧЛЕНОВЕ: Пламен Панайотов

Елеонора Попова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **4001** по описа за **2024** година докладвано от съдия Евгения Иванова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ във връзка с чл.208 и следв. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Срещу решение № 776 / 05.02.2024 г. на Административен съд София – град, 18 –ти състав по адм.д. № 3809 / 2023 г., са постъпи две касационни жалби:

1.ГДИН чрез юриск.М. оспорват решението в частта , с която са осъдени да заплатят на С. Ч. Т., ЕГН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] сумата 900 лв , представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни бездействия на администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", изразяващи се в неосигуряване на задоволителни битови и санитарно-хигиенни условия, в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, претърпени от ищеца в периода от 26.06.22г. до 23.03.23г, ведно със законната лихва върху тази сума от 20.04.2023г.

2. С. Ч. Т., ЕГН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес]чрез адв.Ю. , оспорва горепосоченото решение ,в частта с която е отхвърлена жалбата им за сумата над 900лв до 3000лв ,ведно със законната лихва от 20.04.2023г до окончателното й изплащане .

Касатора ГД „ Изпълнение на наказанията“ , твърди че съдът не е обсъдил и съобразил представените от тях писмени доказателства , които са от съществено

значение за решаване на правния спор и най-вече на медицинската справка от доктор М.Т. ,от която било видно че никога С. Т. не се е оплакал и не е потърсил лекарска помощ, поради ухапване от инсекти.Счита ,че свидетелските показания в тази посока не следва да се кредитират ,тъй като същите са в противоречие с неоспорени официални документи,представени от здравните власти. Пренебрегнати били и протоколите,договорите и справки за извършена обработка на помещенията, което водело до необоснованост на извода за бездействие на затворническата администрация. На следващо място ,счита че е задължение на самите лишени от свобода да спазват реда и хигиената в спалните помещения –чл.21 ал.2 от ППЗИНЗС и чл.176 от ППЗИНЗС и неспазвайки тези разпоредби сами са допринесли за наличието на инсекти.

Касатора С. Ч. Т. е оспорил размера на присъденото обезщетение,като е ограничил оспорването за сумата над 900лв до 3000лв,при първоначално заявен размер от 10000лв. Счита ,че присъденото обезщетение не отговаря на принципа на справедливост по чл.52 от ЗЗД . Цитира съдебна практика с приложена различна дневна ставка на присъделно обезщетение ,както и решения на ЕСПЧ ,които счита че са приложими към настоящия казус ,досежно основанието и размера на искът му по чл.284 ал.1 във вр. с чл.3 от ЗИНЗС.

В съдебно заседание страните не се явяват и не изпращат процесуални представител. С молба от 07.06.2024г проц.представител на ГДИН поддържа жалбата и моли да се намали размера на присъденото обезщетение на Т. и се потвърди решението в частта , с която се отхвърля исковата претенция до пълния претендиран размер . Моли за присъждане на разноски.

С отговор подаден от ядв.Ю. /стр.30 от делото / на касац.жалба , подадена от ГДИН се излагат съображения ,идентични с тези по подадената каса.жалба от него срещу същото решение. Претендира разноски и иска отхвърляне на касац.жалб на ГДИН.

Административен съд София – град, VI ти касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа страна следното:

За да постанови оспореното и от двете страни в производството по адм.дело № 3809 / 2023 г.,решение ,съдът е приел следното :

Правилно е определен предмета и проложимата правна уредба по настоящия казус. Претенцията за обезвреда е основана на твърдения за вреди от незаконосъобразни действия или бездействия при или по повод административна дейност на специализиран орган по изпълнение на наказание спрямо ищеца в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, с оглед на което е с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС. Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 от АПК, вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – ГД“ИН“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите. В ЗИНЗС, част четвърта, е регламентиран реда за изпълнение на мярката за неотклонение „задържане под стража“. Съгл. чл.240, ал.1 от закона, доколкото в тази част не е предвидено друго, разпоредбите относно осъдените на лишаване от свобода се прилагат и по отношение на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение „задържане под стража“. Материално - правна уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, а след последните изменения на ЗИНЗС (ДВ бр. 13/2017 г., в сила от 07.02.2017 г.) и в чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, който предвижда, че държавата

отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС.

В случая, предмет на исковата претенция на ищеца е обезщетяване на претърпени от него неимуществени вреди – нарушено лично достойнство, неудобства, унижение, като последица от проявните форми на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС - неосигуряване на задоволителни битови и санитарни условия – неосигуряване на достатъчна хигиена в килията, липса на вентилация и възможност за естествено проветряване, наличие на вредители –хлебарки и дървеници, непредприемане на ефективни мерки за дезинфекция, дератизация и обезпаразитяване, недостатъчно пространство, в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС.

Абсолютно ясно и обосновано , противно на твърденията на касатора Т. , първоинстанционния състав е разграничил и се е произнесъл по всяко едно от твърденията от последния бездействия , квалифицирани от него като нарушения на чл.3 от ЗИНЗС.

В този смисъл за частично основателна е приета претенцията за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди ,касаещи допуснатото нарушение на чл.3 от ЗИНЗС ,поради бездействието на ответника ГДИН да осигури благоприятни санитарно-битови и социални условия. В исковия период ищецът е бил поставян в спални помещения, отговарящи на изискването на чл.43 ал.3 от ЗИНЗС за минимално необходима площ жизнено пространство на лишен от свобода,но в същите е имало мухъл, хлебарки, дървеници и други вредители, срещу които макар да са предприемани действия от страна на администрацията на затвора, са били неефективни.

По отношение на размера на помещенията и неосигуряването на достатъчно вентилация и приток на въздух в тях ,правилно е преценено от първоинстанционния съд ,че не е налице бездействие на ГДИН да осигури съотв.стандарти.

От събраните по делото писмени и гласни доказателства е установено , че въпреки провежданите от администрацията дейности за дезинфекция и дезинсекция, в спалното помещение, в което Т. е бил настанен в периода от 26.06.22г. до 23.03.23г /в следствия арест и в СЦЗ, както и в ЗО „К.“/ е имало множество дървеници, които не са били унищожени при извършваните дезинсекция и дератизация.

Съдът е обсъдил подробно доказателствата за сключен договор и подписани приемо-предавателни протоколи за извършени услуги по договора, но реално, въпреки предприетите действия, не са осигурени здравословни, безопасни и хигиенични условия и в трите места за настаняване на ищеца. При тези обстоятелства, съдът правилно е приел наличието на основание за дължимост на обезщетение за неимуществени вреди ,вследствие на незаконосъобразно бездействие на служителите на ответника при изпълнение на задълженията им за осигуряване на благоприятни условия по време на задържане под стража или изтърпяване на наказание лишаване от свобода. Доказано е и наличието на незадоволителни санитарни условия – нередовен достъп до топла вода, неотрмонтирана тоалетна / в ЗО „К.“/, невъзможност за уединение / в ареста/.

Необходимостта от хигиенизиране на помещенията от обитателите им не е достатъчен аргумент ,за да се приеме че ответника по касационната жалба на Т. е изпълнил задължението си по осигуряване на здравословни битови условия . Прехвърлянето на отговорността за това върху самите лишени от свобода е недопустимо.Предприетите

действия за обезпаразитяване, които се извършват шест пъти годишно или на всеки два месеца, също не обуславят извод за изпълнение на задълженията на затворническата администрация за осигуряване на добри хигиенно-санитарни условия за лишените от свобода. Напротив, липсата на резултат от така извършваните дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация, сочат на неизпълнение на това задължение, по отношение на достатъчно и качествено обезпаразитяване.

Наличието на хлебарки и дървеници в помещенията ,въпреки извършваното третиране с препарати , не обуславят извод за резултат от така извършваните дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация т.е сочат на неизпълнение на това задължение, по отношение на достатъчно и качествено обезпаразитяване, както е прието от съда .

Освен това , наличието на мед.справка досежно касатора Т. , от която може да се съди че не е търсил лекарска помощ ,заради ухапване от инсекти ,не означава че реално същите не съществуват. Съдът подробно в своето решение е обяснил защо не приема тези документи като релевантни.

Размера на обезщетението ,който е присъден с оспореното от двете страни в производството решение № 776 / 05.02.2024 г. на Административен съд София – град, 18 –ти състав по адм.д. № 3809 / 2023 г е правилно определен.

Не отговаря на истината ,че съдът не е посочил защо определя именно обезщетение в размер на 900лв и отхвърля в останалата част. Подробно е мотивирано това решение на съда,чиито аргументи настоящата инстанция споделя. В съответствие с чл.52 ЗЗД и при спазването на принципа на справедливостта като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди в съответствие с начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането е определен размера на обезщетението в конкретния случай. В този аспект , настоящият състав счита ,че цитираната съдебна практика ,съобразно която съдилищата приемат „дневна ставка“ за размера на дължимото обезщетение не е задължителна за съда и настоящия състав не я споделя.

От изложеното следва ,че и двете касационни жалби са неоснователни ,а решение № 776 / 05.02.2024 г. на Административен съд София – град, 18 –ти състав по адм.д. № 3809 / 2023 следва да се остави в сила.

Предвид изхода от процеса ,разноските следва да останат в полза на страните така , както са постановени от първоинстанционния съд,а разноски пред настоящата инстанция не следва да се присъждат,тъй като липсват доказателства за реализиране на такива.

Водим от горното Административен съд София – град VI касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 776 / 05.02.2024 г. на Административен съд София – град, 18 –ти състав по адм.д. № 3809 / 2023г като правилно и законосъобразно.

Решението не подлежи на обжалване.

